

LIBERTATEA

Foale pentru sătenii și muncitorii, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc:
† Dr. ION I. MOȚA

Director vremelnic:
Pr. IOAN MOȚA

Cererile de abonare și banii
pentru foale se trimit pe adresa:
Admin. „LIBERTATEA” Moja
BUCUREȘTI I, Calea Victoriei 63.

„Libertatea” este:
Proprietatea familiei moștenitoare
a lui Ion I. Moja

ABONAMENTUL: 120 lei pe an,
60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Orice scrisori pentru Redacție
să se trimită pe adresa:
RED. „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE
Jud. Hunedoara

Apare
în fiecare zi
2 lei

PREZENT!

Am publicat în 8 numere (17-24) al foil noastre, cel din urmă articol scriș de iubitorul și de aș 8 articli însă, dănsul a fost scris 3 scrisori, cari ele ar fi fost să se tipărească în foalele noastre, dar noi nu le avem pe când am primit acel articol. — Acele scrisori, foarte pline de suflet creștin și legionar, au fost aflate după aceea, și fotografiate și așa tipărite într-o broșură sub titlul „PREZENT”. Iaca ce spune conducerea Legiunii, care publică acele scrisori:

„Acum câteva zile, printre bagajele legionarilor întorși din Spania s'a găsit un mic cutăraș aparținând lui Ion I. Moja.

Il închisese pentru ultima dată mâinile lui... „Cine știe, unde voi fi eu, când micul meu cutăraș va fi deschis și ale cui mâni îl vor mai deschide de acum?”

Cu mare emoție ne-am apropiat și am deschis geamantanul, în care am găsit hainele în care plecase din România, și trei articole scrise în Lisabona la 3 Decembrie 1936. Ele sunt adresate camarazilor lui dragi și cititorilor „Libertății”.

La această dată, el își vede din nou moartea. Din moarte, de dincolo de mormânt, durere, aceea a despărțirii, a ruperii de noi.

Dorința lui fierbinte este să nu se despartă de camarazii lui. Vrea să fie cu noi, în biroul moarte și vrăjmașul din față. Voaște să fie prezent (de față) totdeauna și în zilele noastre de sărbătoare, la ședințele cuiburilor, să fie strigat, și el, de dincolo de moarte să răspundă:

PREZENT!

Este atât de clocotitoare această dorință a sufletului său, încât, cine dintre noi se mai îndoiește, că el este în mijlocul nostru.

După cum Mântuitorul Isus Hristos este cu noi, căci a zis: „Iată eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului” sau „Ori de câte ori veți fi adunați, doi sau trei în numele meu, voi fi și eu în mijlocul vostru”.

Iată acum scrisorile lui:

Lisabona, 3 Decembrie 1936.

Articolele din acest caiet, (cât și eventual, din alte caete), vor apare în „Libertatea”, câte unul în fiecare număr (sau, dacă nu izbutesc a scrie prea multe, câte unul la două numere), — așa, încât ziarul să aibă articole de-ale mele timp de câțiva ani, — lucru care cred că va înălța înfrățirea ziarului. Acestea pentru cazul când nu mă mai întorc din Spania.

Căci dorința mea este, ca „Libertatea” să urmeze a apărea, ea fiind singurul izvor de venit al familiei mele, — și putând totodată aduce prețioase servicii Legiunii.

I. M.

Iată acum titlul articol, — după care aveam să apară celelalte, pe cari le-am publicat, neștiind de acesta:

„CEI CE AU CĂZUT UCIȘI DE GLOANȚELE DUȘMANE,
„PĂȘESC ÎN RÂND CU CEI CE AU RĂMASI...”

(Cântec legionar)

Prezent!

Iubiți camarazi legionari și cetitori ai „Libertății”

Dumnezeu a vrut să mă numere și pe mine, — poate și pe alți camarazi ai mei, legionari români ai Căpitanului — printre fericiții luptătorii căzuți în Spania pentru apărarea Crucii. Iată spun că sunt „fericiți” acești luptători, — deși mulți dintre noi lăsăm în urma noastră copii, soții, ființe dragi și fără alt sprijin decât noi, — deoarece e fericit cu adevărat numai omul, care trece astfel prin viața pământească, încât să poată nădăjdui în mântuirea sufletului său. Iară cei pe cari Dumnezeu ne-a ales și ne-a primit să-I fim apărători cu prețul sângelui și vieții noastre, aceștia putem avea o puternică nădejde de mântuire a sufletului, cu toate păcatele noastre de până acum.

Nici o putere, nici o dragoste nu este de-asupra Neamului și nu se poate împlini decât în Neamul său, — afară doar de puterea lui Cristos, de dragostea pentru El. — Când o oaste diavolească se ridică pentru a izgoni pe Cristos din lume, când în fața luminoasă a Mântuitorului se trage cu baioneta și cu mitraliera, atunci toți oamenii, din orice neam ar fi, trebuie să sară în ajutorul Crucii! Cu atât mai mult, cu cât cei cari lucrează acum la dărîmarea creștinismului în Spania, nu se mulțumesc cu nenorocirea acestei țări, ci vor ataca mâne așezarea creștinească și românească, a tuturor țărilor, așadar și a României noastre.

Dar dacă dragostea de Cristos, puterea lui Cristos, am spus că este de-asupra Neamurilor, putând să ne aducă pe noi Români să luptăm pentru Cruce pe pământul străin al Spaniei, alături de Spanioli, de Nemți și de Italiani, — aceasta nu înseamnă că puterea creștinătății și dragostea de Cristos ne scot din neamul nostru, ne înstrăinează de el. Apărând creștinătatea chiar pe pământ străin, noi apărăm o putere, care e izvor al puterii neamului nostru, iar ascultând de îndemnul dragostei de Cruce, noi ne supunem, aci în Spania, dragostei pentru neamul nostru românesc.

(Va urma)

Bănică Dobre

Arătăm azi cetitorilor noștri fotografia legionarului înimos și credincios al Bănică Dobre, unul din cei șapte cari, cu d. general Cantacuzino în frunte, au mers în Spania și s'au supus uriașelor greutăți și suferințe, pe cari le cere acel război luptătorilor lui, — iar după ce a trecut, împreună cu vrednicii săi camarazi, prin toate primejdiile de moarte, s'a întors acasă cu zile, urmându-și mai departe viața și soarta de legionar.

Di Bănică Dobre e născut din părinți țărani, de fel din comuna Racovița, în județul Râmnic Sărat, dar colonizați în Dobrogea, pe locuri rămase dela Turci și Bulgari, în anul 1908.

Războiul cel mare l'a apucat ca elev pe clasa a 3-a primară, în satul Nisipari (Jud. Constanța). Părinții îi erau bogați în vite și oi. Războiul însă l'a dus pe tatăl sub arme și pe fratele cel mai mare, și amândoi și tata și fiul, au

plecși în război... Au rămas 6 copii minoreni, după ce războiul le a prăpădit vitele și oile și au rămas săraci. În anul grei al războiului, a ajuns la curtea moșiei Șușu din Jud. Râmnic Sărat, fiind de ajutor la lucruri mărunte prin curte, iar mai apoi tot așa adăpostit și miluit la grădina lui Barba Iani, din Anadolchiol (Jud. Constanța).

În 1920, Batalionul 15 Pioneerilor din Medgidia, știind că l'a murit tata și fratele mai mare în război, l'a luat sub ocrotirea sa, ca copil de trupă și l'a dat să-și urmeze școala întreruptă. Așa își urmează în acest an (1926) școala primară, cl. 3 și 4, apoi cl. I de gimnaziu, Clasa 2 liceală la Cernavodă, tot ca copil de trupă la regimentul 39 Inf. Clasa a 3-a a făcut-o la Constanța, unde a intrat ca pedagog în Orfelinat, așa susținându-se, ca să poată învăța.

De aci a trecut la Cluj, înscriindu-se la Academia Comercială pe care era s'o facă fiind funcționar. Își aduce cu mândrie aminte de acel an pentru că era printre tinerii însușești, cari au primit cu alatu împărțesc pe Ionel Moja, când s'a întors în acel an, din închisoarea dela Văcărești, — după achitarea sa pentru împușcarea lui Vernichescu.

De aci înainte se ține mereu de tineretul din legiunea Arhanghelului Mihail și de Garda de fier, luând parte la toate mișcărilor lor tineresti, cari îl atrăgeau și-l însuflețeau. Iar în 1929 intră oficial în „Garda de Fier”, primind și săculețul cu pământ și năil... A stat ca funcționar în Cluj, fiind în anul studenției Președintele orfanilor de război, iar în 1931 Președintele Studenților Academiei Comerciale.

A început a gusta din bunătațea închisorilor în anul 1928, pentru-că se arătase pe față sprijinitor al „Prințului Carol”, pe atunci în exil, fapt pentru care a fost pedepsit (vezi Dosarul la Consiliul de Război al Corpului VI Armată din Cluj) cu închisoare.

De aci încolo a avut parte din toate loviturile îndreptate împotriva Gărzii de Fier, începând cu Clujul, unde era un neastâmpărat sprijinitor mișcărilor acestora, în care credea, cum crede până azi, că vor aduce mântuirea neamului no-

† ION I. MOȚA

„Buna-Vestire”, la ai noștri 10 ani

Implinindu-se 10 ani de când s'a întemeiat „Legiunea”, dintr'un sămbure mititel, și ajungând azi un arbore cu ramurile întinse peste toată țara și cu rădăcinile adânc prinse în pământul țării, — ziarul „Buna Vestire” a scos un număr sărbătoresc, în care își spun cuvântul lor asupra acestei fericite împliniri, o mulțime de bărbați politici, cărturari și cugetători. Ne vom lua voie a arăta cetitorilor noștri, printre cari covârșitoarea mulțime sunt țărani și muncitori cari nu ajung a ceti și marile ziare, — scrisele acelor învățați. Pentru azi arătăm numai, că în fruntea numărului se văd fotografiile conducătorilor Legiunii: General Gh. Cantacuzino și Corneliu Z. Codreanu, fiecare scriind un cuvânt pentru numărul sărbătoresc al „Bunei Vestiri”.

Di General Cantacuzino, despre care scriam în numărul nostru 24 că a trecut prin o grea, chiar primejdioasă operație, și despre care vestim că Dzeu a ascultat rugăciunile legionarilor și îl îndreaptă spre însănătoșire, — cerându-i-se să scrie și d-sa ceva pentru „Buna-Vestire”, a scris, inimos și glumeț, cum a fost toată viața, numai atât:

— „*Crăpă inimii, că n'am crăpat!*” —

Adică: mulțumesc lui Dzeu că mă însănătoșez, spre binele luptei legionare și în ciuda celor ce poate s'ar fi bucurat să pier... Noi ne bucurăm cu d-sa împreună.

Di Corneliu Z. Codreanu

Bănică Dobre

— Urmare din pag. 2. —

airu de oprosirea în care zace. — Dar fiind d-sa funcționar, nu i-s'a lertat credința se în noua mișcare și — a început prigonirea pentru această înțel, încât a trebuit să-și părăsească modestul post ce-l avea. Atunci și-a zis: Am mai trăit eu zile grele. După-ce mi-am pierdut pe tata în război, deși copil, mi-am căutat buclășica de pâine acolo unde o găseam și atâta cât o puteam avea, întrând copil de ajutor, și putea zice servitor, la curtea moșiei Șutu și la grădina lui Barba Jani și nu am desmădădit până ce m'a ajutat Dzeu și credința mea la mai bine. Nici acum nu-mi perd firea. Nu mai pot fi „funcționar”, voi fi ce pot, viața înaltă, viața caboșii. Și ca o băfocorie a nedreptăților ce se fac la noi celor ce nu în „cu puterea”, a intrat, tot aci în Cluj, așa solvent al Academiei Academiei Comerciale cum era, ca „chelner” într'un restaurant. Cel ce îi vedeau, vedeau în dânsul „dreptatea” de care

are parte țineretul român, dacă îndrăznește a-și ține fruntea sus...

Au urmat sforțările legionare din 1933. Di Bănică Dobre a luat parte viuă și eroică la toate, și parte din plin la câte au avut de îndurat „gardii” (cum se numeau pe atunci) în acel an și în cei următori. Unde se cerea lucru mai greu, dea era „prezent”, până ce în anul trecut, în ajutul ternii, veni proba cea mare: Mergerea în Spania, cu primejdia punerii capului. Nici aci di Bănică Dobre nu se codi nici-o minută, ci se anunță că merge cu dragă inimă. Luptă pentru neam și lege se dă acolo, împotiva celor mai păcătoși vrășmași ai sîntei noastre legi, și a sîntei Crucii alui Hristos, — așa fu îndată gata a se pune în linia de bătaie. Pe front s'a purtat așa de brav, cum ni l'au arătat rapoartele despre luptele din Spania. A fost cel dintâi în care a muncat gloantele comunist, răbindu-l. Dar Dzeu l'a plătit de mai rău, lă-

a scris:

— „Un om care n'a făcut prea mult caz de retorism, Vă spune, acum când noi pășim în a doua decadă de luptă: — „Dacă vreți să fiți cu adevărat »Bună-Vestire», bine-vestiți, fără teamă, că veți putea fi desmăniți, în toată țara, în toată lumea: Biruința legionară!»

sau, pe înțelesul poporului: Un om care nu prea vântură vorbe, vă spune să binevestiți lumii și țării, că lupta legionară va ajunge biruitoare în acest al doilea rând de 10 ani de viață a sa!..

Adânci și limpezi cercetări asupra luptei și trudei legionare în acești cei dintâi 10 ani ai Legiunii și a roadelor pe cari le-a cules, — au scris dnii: Dragoș Protopopescu, Nae Ionescu, Mihai Manolescu, Traian Brăileanu, Dan Rădulescu, Mircea Eliade, Virgil Rădulescu, Victor P. Gărcineanu, Em. Bernea, Ales. Constant, Nic. Bogdan, Ioan Banea, Mihail Polichroniade, I. V. Vojen, Traian Cotigă, Pavel C. Deleanu, C. Băca, și eroii legionari întorși din Spania: Nicolae Totu, Pr. Dumitrescu, Bănică Dobre, — și pâr. I. Moja.

Vom scrii în scrisele frumoase.

— Călduros și bine prețuitor a scris despre această împlinire de 10 ani a Legiunii și ziarul inimos creștin »Porunca Vremii», legând cele mai bune nădejdi de viitorul acestei mișcări de mântuire națională.

Viața legionară

SFINȚIRI DE TROIȚE

În prima zi a Sfințelor Rusali — 20 Iunie 1937, — în com. Dobrești (plasa Cetca), s'a sfințit o frumoasă troiță, ridicată de legionarii din jur, în frunte cu camarada Minca Moga avocată, camaradul Vidican Nicolae și alții.

Troița a fost ridicată în memoria eroilor ION I. MOJA și VASILE MARIN.

Serviciul divin a fost oficiat de părintele Roșu Octavian.

După sărbare, cei câteva sute de legionari au ținut o ședință, împreună cu șeful județului.

junior legionarii din comună, cari în dimineața zilei de 4 Mai, i-au dus 4 care cu gunoi în grădina, au arat-o, au sămănat-o cu cucuruz (porumb), su curățit-o și îngrădit-o cu material dela dânsii, dându-o văduvei în cea mai bună rândulă. Văduva nu încetează a se ruga lui Dumnezeu să le ajute: Că s' „oamenii lui Dumnezeu”!

Vestea s'a lăsat și prin împrejurimi și țărani noștri au început să vadă și să înțelegă, că nu mai este de așteptat dela felurii vânturători de vorbe, ci să facem la fel:

Harnicii cari și-au dăruit munca lor cu drag.

A doua zi de Rusali — în comuna Rent — plasa Vășcău a fost sfințită încă o troiță — minunat lucrată de către camarazii: DULCĂ AGAPIU și LAZA NICOLAE. — tot întru amintirea eroilor Moja și Marin, al căror fotografii au fost săpate în cruce.

Sfințirea s'a făcut de către preoții: CUCU TRAIAN și CUCU GHEORGHE, fiind de față 400 legionari, — cari la urmă au făcut o ședință solemnă.

În fruntea coloanelor de legionari au fost camarazii: Tocolanu Gheorghe; Benes Nicolae, Dănilă Andrișoiu — șeful plasei — și camaradul Gaura, dimpreună cu camarazii veniți dela conducerea centrală județeană.

Veste bună: Până mai ieri această comună era bolnavă suletește, fiindu-se de partidul țărănist-comunist.

Azi e vindicată și sănătoasă în tot sufletul ei!

Victor Corbeșta

DIN LUPȘA

Legionarii din com. Lupșa (jud. Turda) au îndeplinit următoarea faptă curajoasă: Văduva Paraschiva Alb Bocșa femeie sărăcă și bolnăvicioasă, avea o grădina dela care însăși își luase gândul de a o lucra neavând cu ce să plătească muncitorii. — I-au venit în a-

sându-i puțința de a însoți spre casă pe cei doi camarazi legionari, în cari nu a muncat un glonte, ci însași cruda moarte. Și aci s'îi cu credință în slujba muncitorii legionare pe care o crede, ca și noi toți, mântuitoare într'un viitor nu prea depărtat, pentru neamul nostru în țara lui. — Ajute-l Dzeu și d-sale și soțiilor legionari, să le vadă și să se bucure de acele zile.

crat aci Culbul „Vlad Tepeș” Bunea D. șeful culbului, Boja C. Boja Vas, Căpitanul Grig. Furdul P.; — iar din culbul „Verde” Găj Arsenie, șeful Furdul I.; din culbul „Măști Vit.” Roman Gh. Recolta L. Bogdan N. Iene I.; din culbul „Dragoș V.” Faur V. — Au lucrat care cât au putut; dar n'au avut mai mult timp, au venit și au lucrat câte jumătate de zi, câte o zi, alții două și mai mult, — dar au pus cu drag umărul și mâna, și au isprăvit un lucru de bine pentru toți. — Când au isprăvit au plecat voioși pe la casele lor, salutându-se legionariște: Trăiască Legiunea și Căpitanul!”

Cel lucrat

SFINȚIREA CRUCII DIN NIMĂȘTI

Duminică, 13 Iunie, a avut loc la Nimăști (județ Bihor), sfințirea unei frumoase cruci ridicată pe vârf de deal, de către legionarii partidului „Totul pentru Țară” din acea comună. — La sfințire au luat parte o mulțime de legionari, printre cari dnii Prof. Ion Bușija, Ștefan Musta, Victor Naghi, etc. După terminarea sfințirii, s'a făcut un parastas pentru eroii legionari I. Moja și V. Marin. Apoi s'au înălțat rugăciuni pentru însănătoșirea grabnică a dnii General Cantacuzino-Grănicăru. La urmă, în cadrele ședinței de culb, dnii prof. Ion Bușija și Ștefan Musta au vorbit despre însemnătatea crucii și „Apărarea Credinței și Pământului Strămoșesc”. Ședința s'a încheiat cu apelul legionarilor căzuți, Imnul Moja-Marin și diferite alte cântece legionare. Frumoasa faptă a țărănilor din Nimăști a fost binecuvântată de către Dzeu printr'o ploie răcoritoare, pe care oamenii o așteptau de 3 săptămâni, — și acum după sfințirea crucii celei înălțate de iubire, — a venit... E a doua crucă ridicată de către legionarii din comuna Nimăști în timp de un an. Trăiască Legiunea și Căpitanul!

IULIU TAUFU
legionar

Foamete groaznică bântuie în nenorocita Chină

În vreo 4 provincii, fiecare cât jumătate de țară românească, a izbucnit o foamete, încât nenorociții locuitori se hrănesc cu plante mai dulci și cu „pâine” din scoarță de copaci... Val de sânge în loc.

Sărarea dânsului

Di pricina secetei mari, înțelepe au început să se uge, iar pe pășuni vitele nu mai au ce mânca. Din această pricină, a început a se urca prețul făinii. Sătenii cari nu au de rezervă făin din anul trecut, și nu și vândă făinul, că dacă seceta fine, nu se face nici unu și atunci va fi foamete la via.

"Claca" dela București

Am fost săptămâna trecută la București și, firește, după obicei legionăresc, am trecut și pe la Sediul (scaunul de conducere) al Legiunii, în strada Imprimeriei Nr. 3. — Ce-am văzut acolo, m'a cam mirat: Căpitanul dase de curând un ordin, că în vara asta, în urma opreliștei pusă de guvern prin noua lege a muncii de obște, sunt oprite "Taberele de muncă" cari în anii trecuți zideau case, biserici, deschideau drumuri, și altele. Și când colo, chiar aci la Sediul, vre-o sută de voinici, și mai tineri și mai bătrâni, printre ei unul cu barbă plină, neagră, ca un ușier de mânăstire, — lucrau în ruptul capului la scoaterea de pământ din fundamentele, pe cari se va înălța Casa centrală a Legiunii, Casa în care va fi adăpostită conducerea ei. Va fi o casă mare, cu 6 rânduri, care să aducă și ceva venit pentru multele trebuințe ale Legiunii. Bani de cheltuială conducerea Legiunii i-a cerut la cei bineînțelegători, ca împrumut de bunăvoie pe 2 ani, fără interese (camete), și după 2 ani, li-l va da înapoi cu mulțumită. Suma cea mai mică ce se primește, e de 1000 Lei, pe care pot s'o dea numai oamenii mai cu dare de mână, — dela cei mai modești în puterile lor materiale, neașteptându-se acest ajutor prin împrumutare. S'a adunat-o bună sumă de bani, dar fiindcă planul casei s'a mărit, — îmbierile de împrumut, se primesc încă.

Când i-am văzut pe »lucrătorii« de acolo, unii în cămăși, alții cu peptul gol, ridicând, plini de sudori, în soarele arzător, roabele și targhele cu pământ pe trepte în sus, la cele vre o 4 camioane din stradă, cari îl duc de acolo, mi-a crescut inima, dar am făcut îndată o glumă cu Căpitanul și cei din jurul lui:

Bine, oameni buni, dar aci trebuie să vie poliția să-i aresteze pe acești lucrători pe toți, doar e oprită lucrarea în tabere de muncă legionară!

— Da, mi-a răspuns Căpitanul. Taberele sunt oprite. Dar asta nu e »Tabără«, — asta e »Clacă«! Eu îmi zidesc casă, și »pălmașii« așaia au venit să facă câte o zi două de »clacă«, ajutându-mi. Iar »clacă« nu e oprită prin vestita lege nouă...

Am răs cu toții de isteața poreclire a aceleiași sfinte și cinșite munci, dată din inima românească și creștinească curată, pentru un lucru bun.

Și așa, cu sânta »clacă« a celor mai curate suflete și harnice brațe, — Bucureștii vor vedea încă în anul de față, înălțată în mijlocul lor, o măreață casă, care va fi în fapt un Templu al dreptei credințe și jertfe, care face onoare tuturor celor ce au picurat, picură și vor picura încă, sudoarea frunților și peptului lor, pentru zidirea acestui templu mult grăitor! — Iaca pentru ce, e tot mai mult un nume de mândrie și laudat, numele de »Legionar«, — ca pilduitor de viață nouă, neasămănat mai presus de cea obișnuită de până la ivirea Legiunii...

— **Piatra fundamentală a noului palat, care va adăposti Sediul Legiunii, — se pune azi, Joi, la 1 Iulie, cu sfințirea fundamentelor, cu binecuvântarea bisericii, — toți legionarii înălțându-se cu inima la Dumnezeu care să-i ajute a-și ridica, cu brațele lor, cu »clacă« lor, noua casă conducătoare.**

Frate mic

Scrisori din țară

Straja, Iunie 1937

Cinstiți părinți! Plâng și suspin și eu, ca și camarazii mei legionari din Straja (Jud. Rădăuți, Bucovina) și din Inut, pentru pierderea camaradului drag, pe care de nu l'am cunoscut în persoană, dar am înțeles drumul senin și luminos pe care a plecat și pe noi ne-a chemat, spre învierea neamului românesc! — Ionel Moja ne trimite de sus din cerul sfânt, îndemn prin trâmbița de foc, ca să împlinim gândul lui de mult așteptat. Noi legionarii din cultul Cotrilor, garnizoana Straja, ne luăm obligația să susținem toată »Libertatea« pe timp nehotărât, fiind ea moștenirea familiei lui. Iar jertfa lui ne va fi pildă, și fapta lui podoabă în istoria neamului nostru românesc.

CĂRCIU TOADER I. PETRU
șeful cuibului

Din alte țări

Neamțul — nu glumește

Stăpânirea germană alui Hitler a hotărât, încă atunci întru început, printre altele, că: Evreii, cari mai rămân în țară, că-s familii mai vechi, nu mai pot fi slujbași, dar nici servitori și servitoare creștine nu e îngădui să aibă, — fiindcă numai rele și stricăciuni de tot felul, trupești și sufletesti, le învață. Aibă ei, evreii, slugă și slujnică tot evrească!

De curând poliția din orașelul Verden a descoperit pe un evreu, Săkel, că avea de 2 luni o servitoare creștină. L-a dat legii și Tribunalul l'a pedepsit pe îndrăznețul evreu cu 10.000 mărci (vre-o 400.000 lei), — iar pe fată au dat-o părinților, cerându-i bine pentru că n'au avut grijă de ea.

Indromări economice

Soarta grăului în clipa de față și în viitorul apropiat

În vremea din urmă prețul grăului a sporit în toată lumea. Care să fie pricina acestei schimbări în bine pentru țările cu mare bogăție de bucate, ca și România, și li va oare această scumpire statornică?

Ca să putem da un răspuns cât mai sigur, trebuie să vedem cum stau hambarele țărilor celor cu rod mai bogat. Aceste țări deosebit de bogate în grâne, cărora, după ce se îndestulează pe ele, le mai rămâne încă foarte mult și de vânzare, sunt patru: Statele Unite, Canada, Argentina, Australia. Acestea toate împreună au în anul acesta o roadă prețioasă cam la 85 milioane măști de grâu. Tot aici, în tovărășia acestor țări se găsește, din norocire, și țara noastră. Însă cum ea este cu mult mai mică decât țările numite, roada ei în grâu oricât de mare și bună ar fi, nu va trage niciodată așa de mult în cumpăna prețurilor, încât acestea să se hotărască după vrea ei. Așa dar, soarta prețului trebuie căutată tot înafara țării noastre.

Făț de roada amintită mai sus stă cererea mare a țărilor sărace în grâne, care sunt mai multe la număr și care toate împreună folosesc odată și jumătate de ori atâta pâine. Este dela sine înțeles că, fiind roada mai mică decât cererea, să crească nu numai prețurile ci și primejdia de foamete pentru țările sărace. Chiar așa de parie nu vor merge lucrurile, căci o însușire a oamenilor și a țărilor luminate este prevederea, care le-a lăcut să-și încarce hambarele cu grâne de rezervă adunate an de an, în vremuri cu roadă mai bună. Aceste grâne sunt scoase acum la vânzare. Grăul cel nou, împreună cu cel vechiu, ar putea să aducă încă și astăzi o mulțumire îndestulată a trebuinței de grâu a popoarelor lumii, dacă acestea tulburate sau îngrijorate cum sunt de feama unui război apropiat, n'ar căuta să adune fiecare din ele atât acelea bogate cât și acelea sărace în roadă, — cât mai multe rezerve pentru zile grele.

Ca să vedem cât de mare este grija de-a aduna cu miga de furnică bob lângă bob, vom da numai o pildă, aceea a Italiei și Germaniei, care în mai puțin de 3 luni și jumătate din iarna ce trecu, au îngreunat în magazile lor 24 milioane măști de grâu. Astfel fiind starea lucrurilor, nu va fi greu de înțeles, că și sporirea prețului grăului se va face tot mai simțită și că o urmare firească a acestui spor, vor începe poate zile mai bune și pentru plugărima română, care are datorita să aștepte aceste vremi cu grâne alese și cât mai multe.

Plugar luminat

BALDACHINUL DUPĂ CE A ARS

FOC DIN CER, LA CRIPTĂ VERDE

Foc din cer, — albastru fulger, de Dumnezetre plin, —
A căzut, în miez de noapte, pe înaltul baldachin,
În a cărui Criptă Verde
Odihnesc, — iă, a se teme că sfințenia 'și vor pierde, —
Oasele mucenticte a lui Moja și Marin...

Cuprinzând cupola toată, flacăra mari horeau în sus, —
Horă 'n care, neafinsă a stat Crucea lui Isus, —
Semn că n'a căzut pedeapsă trăsnetul, ci ca să pună
Peste frunțile culcate o mirifică cunună,
Ale cărei flăcări sfințe, în culori de curcubeu,
Le-a aprins, în acea noapte, cu-a Lui mână, Dumnezeu!

Noaptea, plină de furtună, era neagră ca păcatul
Celor cari au pus pe Cruce pe Mântulorului lumii, —
Și, cu glas adânc de tunet în tot lungul și tot latul,
Cerule, — aducând slavire moștelor din sânul lumii, —
A vorbit, prin acel trăsnet cu zigzaguri verzi și lucii,
Neamului care se 'nchină lui Isus Cristos și Crucii!

„Jertfa marilor Arhangheli care-și dorm în criptă somnul,
„A primit-o 'ntreagă Domnul!

„Ea va sta pe vecinicie,

„În lumina cea mai vie,

„Căci acel care căzut-au pentru Crucea lui Isus,

„Sunt Arhangheli ai Luminei celei fără de apus!...

„Voi să nu le uitați jertfa!... Pildă fie-vă și 'ndemn!

„Cine luptă pentru Cruce, biruie 'ntr'al Crucii semn,

„Iar dușmanii-i se vor pierde

„Ca cenușa de sub Crucea, care stă pe Criptă Verde!...

N'au s'audă, numai surzii, n'au să vadă, numai orbi,

Nu vor înțelege tâlcul trăsnetului de foc plin,

Ce-a venit la Criptă Verde, pentru Moja și Marin!...

Însă cel cu drag de Țară, — cel întregi, la inimă, teferi, —

Cel cu sufletul și mințea încărcate de lucerul,

Au primit cerescul semn,

Ca o candelă aprinsă ce primește unțdelemn,

Și, sporindu-l lum'nica, arde bine și frumos

Sub icoana lui Christos, —

Candelă ce, la răscrucea unui veac de neguri plin, —

Pentru biruința Crucii, ca și-al Neamului destin,

Au aprins-o, cu-a lor jertfă, Ion Moja și Marin!

Facă milostivul Tată

Ca, această din adâncuri candelă străluminată,

Flacăra să nu-și mai stingă niciodată, niciodată!

26 Iulie 1937.

VASILE MILITARESCU

BALDACHINUL ÎNAINTE DE A FI ARS

Războiul

Diavolul — dorește război!

De doi ani de zile, toată diavolulul tot suflă în cărbuni războiului, doar se aprind, și e năcăjit că încă n'a isbutit. Căci jinu războiul Italiei cu Abisinia, mîna nevăzută a tras mereu sforile, doar aruncă pe Anglia asupra Italiei, după care putea urma un război mult mai mare, dar n'a reușit, căci Anglia se temea și ea de urmări.

Abia s'a liniștit valul acestui război și se ivi acesta din Spania. Aci puterea diavolului: fi știm cine e: e urzala cea mare internațională a evreimii de pe tot pămîntul, care are din războaie cele mai mari foloase ce se pot împlini, — a început a lucra mai cu zor. Am scăpat prilejul cu Abisinia, haid să vedem, doar pot să aprind Europa, aruncînd cărbuni aci și suflînd în el. Aci ar dori războiul cu atît mai vîrtos, crezînd că prin aceea s'ar putea da o lovitură de moarte Germaniei, celei care a luat pe jidanii de urechi și iacă îi istovește în pedepse și dacă numai își jîn o slujnică creștină.

Ca doar o scoate pe Germania din răbdări și o face să atace pe țara Spania comunistă sau să se încurce într'o încăierare cu vre-o putere care susține pe comuniști, — mîna diavolului dete de 2 luni încoace 3 lovituri plezișe din ascuns, mîndriei germane atacînd cu submarine spaniole sau însăși comuniste, vapoare germane în largul mării, lăra ca acelea să aibă vre-o vină. Iar cînd Germania vrea să le ceară sama, — îzgăduște ca un fligan, că n'a fost ea. Abia se liniștit încordarea pe urma faptului, că aeroplanele bolșevice au aruncat bombe pe vaporul german „Deutschland” omorînd vre-o 30 de ofițeri și soldați, faptă la care Germania răspunse bombardînd un oraș spaniol comunist de l'a nimicit de jumătate, și săpiămăna trecută aceeași mîna biăstămată, încercă o altă lovitură: Un submarin comunist a azvărlit pe sub apă o bombă spre pînțelele vaporului german „Leipzig”, dar fără a-l nimeri. Germanii se tulburară de a frela provocare și cerură și celorlalte puteri, Angliei și Franței, să lee cu ea împreună, măsuri de pedepsire a acestor atacuri iălhărești din ascuns. Dar devolii roșii spanioli se joară, că ale lor submarine erau toate acasă la ele, cînd s'a tras după vaporul german... Noi n'am fost, Doamne ferește... Și Englezii, cari sunt ca și roșii spanioli, spun: Nu-l dovedii, nu putem lua măsuri! Se vede cum și ea Anglia, e pesiriță la maie și jine în bună parte cu pirajii Spaniei.

Germania a cam rupt înțelegerea cu Anglia și cu Franța și șiă, jignită deoparte, și ceace ce coace... Nu știm de-o leși pace, sau că se aprinde

flacăra, după ce diavolul roșu suflă mereu, așa în ascuns, ca doară jăgnește din jar flacăra războiului! Căci diavolul de totdeauna, îl dorește, că de el mult jidovimea se folosește.

E ulmitor, ce oarbe sunt poazele creștine, cari se lasă împlinse dela spaie de mîni criminale să sară unele peste altele, spre paguba lor a tuturor și spre folosul criminalului neam evreesc.

PRIMEJDIA NU E MICĂ

Iaca de ce. Anglia are bun folos de coasta Spaniei în care e orașul Bilbao. E acolo foarte mult și prețios material de fer și oțel, bun la arme și tot felul de mașini, pentru fabricile engleze. Căzînd Bilbao în mîniile naționaliștilor, acel jinu prețios va fi de folos Germanilor și Italianilor cari ajută pe naționaliștii spanioli. Iar asta o doare pe Anglia, că multe fabrici ale ei, nu vor mai avea cu ce lucra.

Mai pune, că Italia și Germania, pe urma biruinței naționaliștilor, e tot mai strîns legată de Spania naționalistă, — și cele 2 preține o să aibă tot mai multă putere și la strămoarea Gibraltarului, jinuă azi sub putere engleză... Pe urma noilor stări, puterea ei, a Angliei, acolo poate să scadă! Iar asta e pentru ea, căt a-i iăra trei degete dela mîna dreaptă! De aceea e în stare să-i dea Italiei în cap, numai să n'ajungă și aci puternică și hotărîtoare, cum ajunse în Abisinia!...

O dor măselele pe Anglia, — de aceea trebuie să suferim cu toșii și noi. Dar de-o ajuta ea prea mult pe comuniști, — o bate Dumnezeu în altă formă: se întărește comunismul pe glob, și așa și în lăuntru ei, — iar asta va fi pentru ea o întreit mai mare nenorocire, decăt biruința naționaliștilor în Spania și prin ea în Europa, ba în toată lumea!

Iaca unde e bubolul care se poate sparge jăgnînd din el războiul: frica Angliei, că se mai ridică și alte puteri alăturea de ea și-i mai întuneacă nișel și soarele ei. Și de aceea e gata a da mîna și cu diavolii, numai să nu fie așa!

VEȘTI BUNE

Pe frontul dela Bilbao, naționaliștii înaintează bine, împotrivirea ce li se mai face fiind slabă de tot. Ei pașesc spre a cuceri și celalalt oraș de pe jîrmul mării, Santander, după care și acea latură de jară, e curățită de comuniști! — Naționaliștilor le-au mai venit în ajutor vre-o 10.000 de soldați noi din Marocul spaniol.

Ziarele hotărîtoare italiene spun, că: încordarea din Spania va fi încheiată numai prin biruința deplină alut Franco! Aci se bat cap în cap două credințe, una sfîntă, alta criminală. Italia nu a stat nepăsătoare lași de această luptă; ea s'a luptat, iar izbînda va fi mîndria ei!

Așa să fie! Așa va fi!

ȘTIRI POLITICE

M. S. REGELE NOSTRU LA VARȘOVIA

Sămbătă în 26 Iunie M. S. Regele nostru a sosit la Varșovia, capitala Poloniei, fiind acolo primit cu strălucită paradă militară și cu cele mai înalte semne de înaltă prețuire pentru M. Sa și pentru țara în al cărui tron stă.

Vizita a durat 4 zile. — M. Sa avînd în acest timp larg prilej a cerceta și a desbate toate treburile ce privesc cele 2 țări vecine și ale lor interese (trebuințe și foloase), în care să se sprijinească una pe alta.

Au avut loc mari și minunate defilări ale armatei polone pe dinaintea înaltului oaspe, arătîndu-i pe ce armată puternică se razimă țaria de azi a Poloniei.

Se dă vizitei multă însemnătate, — cele două țări dorînd a fi împreună lucrătoare, și la nevole luptătoare pentru apărarea păcii și ferirea de război.

M. Sa a invitat pe Președintele Poloniei Moscicki să vie la București, — ceea ce acela a primit, și va veni în curînd țarăși în țara noastră, ca semn de tot mai strînsă prietenie între ele.

DL OCTAVIAN GOGA

s'a dus în săpiămăna trecută la Belgrad, unde a poposit câteva zile, în care timp a avut întrevederi, cu felurii bărbați politici. A primit informații și a dat informații (lămuriri), toate jintînd a întări buna vecinătate dintre poporul român și țara sa cu poporul sârbocroat și țara lor.

Se ridică neamurile!

— Cele cari nu și-au perdit simțul mîndriei lor —

Polonii dau puternică dovadă despre asta. Nu mai pot suferi lipitorile pe trupul lor. Și fiindcă acelea se acață cu putere și și vărăboturile în pielea străină spre a-i suga sucule vieții, — Polonii se ridică spre apărare, — și în apărarea lor întămpinînd dărza împotrivire a acelor, îi lovesc, le dau foc, numai să i alunge dela sine.

Așa se scrie la 22 Iunie din Czenstovo, orașul polon, că după răscoala poporului împotriva jidovimei nainte cu vre-o săptămîna, în noaptea de 21 spre 22 Iunie mulțimile infuriate, au pornit din nou în valuri puternice prin oraș, batînd cu pietri peste 100 de prăvălii evrești, pe unele prăvălindu-le de n'a mai rămas raft nerăsturnat în ele, iar unora dîndu-le la urmă foc! Pe Evreii, pe căți au putut pune mîna, i-au bătut mări

NOUȚĂȚI

Mari serbări culturale au avut loc la 24 Iunie la Blaj: Împlinindu-se la această dată 200 de ani dela înființarea școlilor românești în acest orășel, scaun al Episcopiei unite a acelei vremi, avînd în frunte pe Eliscopul Micu Clain. Școlile la început destul de modeste, s'au dezvoltat, prin veac, tot mai mult, pînă au ajuns a fi o cetate a cărții și a învățării românești, — dela care au curs în toate părțile rauri de lumină și sporire sufletească românească.

Pentru amintirea marelui fapt a întemeerii acestor școli, Metropolia unită dela Blaj a organizat vrednice serbări, la cari au luat parte mulți fii, mari și mici, și numeros popor, a bisericii unite. Guvernul, Academia Română, Universitatea din Cluj, au avut solii lor la serbare, și foarte mulți din toșii elevi („studentii”) ai acestor școli. S'au roșii vorbiri însulejite de bucurie, că dacă începutul acestor școli, se perde în vremurile grele ale stăpînirii sîrbine, — iubileul de azi au fericirea a-i serba sub stăpînirea națională, pe care au dorit-o și pentru care aceste școli au încălzit mereu sufletele rîndurilor de tineri cari au crescut aci.

Protopop ortodox rom. al Geoagiului (jud. Hunedoarei) a fost înărit de către Preavenatul Conzistor din Sibiu, părintele Teodor Glodean paroh în Geoagiu-Joseni. În curînd va fi chemat la hirotesire și apoi introdus în scaunul de mare răspundere și cu mare rost de împlinit, de protopop al Vălii-Geoagiului.

Felicităm tractul Geoagiului pentru fericita alegere ce a făcut și pentru conducătorul ce primește, căci noul conducător e și preot și Român bun!

Un mare împrumut în lăuntru țării, e vorba să facă guvernul. Se plănuește să se împrumute statul dela cetățeni cu 4 miliarde lei, pentru trebuințele înarmării. Ar da obligații de stat cari aduc 4% procente (ca banii puși în bancă, sau chiar mai bine). — De n'ar fi diavolii roșii cari suflă mereu în focul războiului, — n'ar fi vorba de atîtea cheltuieli cu înarmarea.

O plîngere, pusă în odihnă. Guvernul Cehoslovaciei a adus și el o lege, în care cere: „proporționalitate” în industria, mai ales în cele ce privesc apărarea națională (fabricile de arme, de munii și alte unelte de război, ca aeroplanele, tancurile, ș. a.)

Prin asta Cehii vor înăltura din acele fabrici mulți Nemți, cari pînă Bohemia era sub stăpînirea Austriei, cuprinseseră ei toate lucrurile în aceste fabrici. — Germanii s'au

dus cu plîngerea la Societatea Nașunilor. Dar acolo, cererea lor, de-a rămînea lucrurile așa cum sunt, a fost respinsă.

Scumpetea crește în clipa îngrijorătoare în toată țara. Și nu numai la mărfuri, ca haine, încălțăminte, și celelalte, ci și la hrană! O statistică din Sibiu arată, că de pildă, în plîmberie, — de lipsă încălțămintelor de tot felul, — prețurile au urcat numai într'un an de zile dela 1936 la acesta 1937, în următoarele măsuri: Piele de bivoli, dela 80 Lei la 120; Piele neagră: 125 la 175; — Piele de vacs (vics) dela 170 la 220; piele colorată dela 200 la 280, — și așa mai departe. Pe piață hranele sunt tot așa de scumpte mereu.

De cel ce are ce vinde, și așadară vinde și el mai scump, nu e rău, dar de legheoanele de slujbași, a căror salariu nu se gîndește nimenea să-l urce, — e rău de tot!

Urșii nori de lăcuste s'au ridicat din deșerturile vechine Egiptului și au fost aduse de vînt asupra acestei țări, ca o nouă plagă pe capul ei. Guvernul a luat toate măsurile ce a putut, pentru stăpînirea lor. Între altele se va folosi de toate avioanele, din cari vor face să ploale leacuri nimicioare asupra înfricoșatelor gîngănilor cari popot tot cămpul în calea lor, rozînd sămănturile și chiar turburile.

Croitoreasă de albituri

Subscrisa, protează văduvă, rămasă cu 3 copii de școală, lipsită de pensie și de avere, — de prinșă bine în măsura de

Croitore de albituri

pentru bărbați, ca și pentru femei, — primesc croirea și confecționarea de albituri, pentru prețurile cele mai modeste. — Primesc reparări. — La cerere merg și la casă.

ELENA DELIORAN
Orăștie, la jîrmul orașului
1-4 țat din Căminul Bătrînilor.

POSTA REDACȚIEI

MULTORA. Vă rugăm nu vă supărați, că nu putem publica articlii mulți și uuli prea lungi ce ni-se trimit. Vedem cu bucurie, că sunt foarte numeroși cei ce ar dori să și vadă tipărite în foale scrisorile ce ne trimit sau articlii, — dar dacă știrile le mai prescurtăm, și din articlii putem publica numai câte 1-2-3 pe rând, — ne înțelegeți, că numai din lipsa de loc nu le tipărim. Ar trebui să fie îndoit de mare și poate de 2 ori pe săptămîna, pentru a putea cuprinde tot ce ni-se trimite. Dar asta ar cere albituri cari nu ar putea fi portate nici de noi, nici de abonati. Pe rînd ne alim să-i mulțumim pe toți.